

OGÓLNOPOLSKI ZWIĄZEK ZAWODOWY PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH ZARZĄD KRAJOWY

Warszawa, 27 października 2016r.

ZK-732/VII/2016

**Pan
Konstanty Radziwiłł
Minister Zdrowia**

dot. konsultacji projektu ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych

W odpowiedzi na pismo z dnia 28.09.2016r. znak DSP.0212.3.2016.EK (10) w sprawie przekazania do konsultacji publicznych projektu ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych, działając w imieniu Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych, przedstawiam jednoznacznie negatywną opinię.

OZZPiP poniżej przedstawia szczegółowe uwagi i zastrzeżenia do w/w projektu, przy czym skala tych uwag w naszym przekonaniu wymaga powrotu do uzgodnienia treści projektu ustawy ponownie do Zespołu funkcjonującego przy Ministerstwie Zdrowia.

W pierwszej kolejności OZZPiP nie rozumie i nie akceptuje nagłego zakończenia prac nad brzmieniem projektowanej ustawy na etapie prac Zespołu powołanego przez Ministra Zdrowia, bez wypracowania uzgodnienia jej treści przez Zespół. Projektowana ustawa – w wersji w jakiej została przekazana do konsultacji publicznych - w naszym zakresie odbiega od celów jakie zakładała strona społeczna przystępując do rozmów z Ministerstwem Zdrowia dotyczących ustalenia poziomu docelowych wynagrodzeń pracowników medycznych (pismo Forum Związków Zawodowych z dnia 10-12-2015r. L.DZ. FZZ VIII 356/10/12/15).

Zatem już tylko te dwie kwestie (niewypracowanie i niezaakceptowanie przez Zespół treści projektu ustawy oraz niespełnianie przez ustawę postulatów zgłoszonych przez Związek) nie pozwalają pozytywnie zaopiniować projektu ustawy.

Przypominamy, że projekt w/w ustawy został w II wersji z zaskoczenia przekazany przez Ministerstwo Zdrowia na posiedzeniu Zespołu w dniu 27.09.2016 r. z informacją, że jest to wersja końcowa, która nie będzie już podlegała żadnym dyskusjom na Zespole. Jest to już druga wersja ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Pierwsza wersja z dnia 19.09.2016r., która również miała być wersją ostateczną, została częściowo zmieniona w wyniku protestów przedstawicieli NSZZ SOLIDARNOŚĆ jakie miały miejsce w Ministerstwie Zdrowia w dniach 19/20 września 2016r.

Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych Zarząd Krajowy z siedzibą w Warszawie

ul. Podwale 11 lok. 311 | 00-252 Warszawa tel. (022) 504 42 67 | 504 42 69 | fax. (022) 504 42 54 | e-mail: biuro@ozzpip.com.pl | www.ozzpip.com.pl

NIP: 888-20-68-724 | REGON: 910234133

Dokonane zmiany dotyczą czterech kwestii :

1/ częściowego przyspieszenia okresu przejściowego związanego z podwyższaniem wynagrodzeń zasadniczych (pierwsze wzrosty, bardzo niewielkie mają nastąpić w zasadzie od 01.07.2017r. – art. 7 ust. 1 pkt. 5 projektu),

2/ dodano zapis, że pracodawcy na poczet wzrostu wynagrodzeń zasadniczych pracowników wykonujących zawody medyczne będą mogli korzystać ze środków przekazywanych dla grupy zawodowej pielęgniarek i położnych jako wykonanie przepisów wydanych na podstawie art. 137 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – chodzi zatem wprost o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 08.09.2015r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2015r. poz. 1400) oraz Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14-10-2015r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2015r. poz. 1628) tj. przepisy wprowadzające mechanizm wzrostu wynagrodzeń grupy zawodowej pielęgniarek i położnych – art. 7 ust. 2 projektu,

3/ dodano bardzo ogólny zapis w art. 8 projektu z dnia 27.09.2016r., że inne osoby zatrudnione w ramach stosunku pracy w podmiocie leczniczym, ale niewykonujące zawodu medycznego będą miały określane zasady podwyższania wynagrodzenia w porozumieniu ze związkami zawodowymi lub poprzez zarządzenie pracodawcy w taki sposób, aby wynagrodzenie to odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganych przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy, przy czym kontrolę wykonania tego obowiązku ma sprawować podmiot tworzący i Państwowa Inspekcja Pracy.

4/ jednocześnie z art. 8 projektu w wersji z dnia 27.09.2016r. zniknęły zapisy o maksymalnych limitach wydatków z budżetu państwa w rozbiciu na lata 2017-2027 (powody wykreślenia tych zapisów nie opatrzonego tego żadnym komentarzem).

Komentując przekazany do konsultacji społecznych projekt ustawy zwracamy uwagę, że w sposób bardzo ogólny Ministerstwo Zdrowia wskazało w uzasadnieniu jakie skutki finansowe przyniesie w/w ustawa, a przecież skutki te dla budżetu państwa i dla pracodawców będą nieuchronne (pierwsze ustawowe obligatoryjne wzrosty wynagrodzeń będą musiały nastąpić – po dokonanej w II wersji ustawy zmianie - od 01.07.2017r.). Według uzasadnienia podano jedynie, że **jednorazowy wzrost wynagrodzeń do poziomu docelowego szacowany jest na kwotę 6,7 mld. zł.** (chyba w stosunku rocznym, choć tego nie zapisano).

Nie ma jednak żadnego uzasadnienia jakie będzie źródło finansowania tego wzrostu wynagrodzeń !

Skąd mają uzyskać podmioty lecznicze wolne środki finansowe na wdrożenie tej ustawy w życie? Bez wskazania źródła finansowania wykonanie obowiązków ustawowych będzie niemożliwe do realizacji w praktyce!

Zwracamy uwagę, że zapis który pozwala pracodawcom uwzględniać sytuację i możliwości finansowe podmiotu leczniczego będzie do granic możliwości wykorzystywany, aby nie zrealizować

Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych Zarząd Krajowy z siedzibą w Warszawie

ul. Podwale 11 lok. 311 | 00-252 Warszawa tel. (022) 504 42 67 | 504 42 69 | fax. (022) 504 42 54 | e-mail: biuro@ozzpip.com.pl | www.ozzpip.com.pl

NIP: 888-20-68-724 | REGON: 910234133

zapowiadanych podwyżek wynagrodzeń, bowiem w obecnej sytuacji ekonomicznej podmiotów leczniczych zdecydowana większość z nich nie ma możliwości finansowych na zrealizowanie wzrostu wynagrodzeń. Ministerstwo Zdrowia powieli zatem ten sam błąd jaki miał miejsce już choćby w przypadku wprowadzenia art. 4a ustawy z 16-12-1994r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców (miał nastąpić obligatoryjny ustawowy przyrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej o co najmniej 203,-zł. miesięcznie, jednak SP ZOZ nie dostały na realizację tego celu żadnych środków finansowych, co skończyło się ogromną liczbą procesów sądowych w kraju i lawinowym wzrostem zadłużenia podmiotów leczniczych). W konsekwencji w praktyce pracodawcy nie będą realizowali ustawy, zasłaniając się zadłużeniem prowadzonych podmiotów leczniczych. Ministerstwo Zdrowia i ustawodawca winien wyciągać wnioski i uczyć się na popełnionych kiedyś błędach.

Opiniowany przez OZZPiP projekt ustawy w brzmieniu z dnia 27.09.2016r. w tytule, w art. 1 oraz w art. 2 (definicje) określa jednoznacznie, że ustawa ma regulować sposób ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne. Zatem ustawa ma dotyczyć tylko osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, do których stosuje się przepisy Kodeksu pracy, a nie będzie dotyczyć osób zatrudnionych na podstawie umów cywilno – prawnych.

Ponadto projekt używa pojęcia „najniższe wynagrodzenie zasadnicze”, co ma odróżnić w sposób wyraźny tę ustawę od ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (chodzi o zupełnie inny sposób liczenia „gwarantowanego” wynagrodzenia, bowiem projekt ustawy ma dać gwarancję otrzymywania określonego poziomu wynagrodzenia zasadniczego, które dopiero następnie będzie powiększane o pochodne (dodatki) obowiązujące u danego pracodawcy, co zasadniczo odróżniać ma tę ustawę od ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę).

Jeżeli zatem nie zostaną określone przez Ministerstwo Zdrowia źródła finansowania podwyżki wynagrodzeń zasadniczych to OZZPiP zgłasza obawy, iż ustawa doprowadzi do siłowego przekształcania zatrudnienia ze stosunku pracy na różne formy umów cywilno – prawnych (bo wówczas pracodawcy nie będą musieli jej stosować). Takim działaniom trzeba zapobiec poprzez uzupełnienie ustawy o stosowne zapisy blokujące takie przekształcenia.

Ponadto wejście w życie tej ustawy – bez wskazania źródeł finansowania - może uruchomić procesy zmiany na niekorzyść pracowników wewnętrznych przepisów prawa pracy obowiązujących w poszczególnych podmiotach leczniczych (ZUZP, Regulaminy Wynagradzania), tak aby zlikwidować wszystkie istniejące obecnie dodatki miesięczne do wynagrodzeń, bądź premie i nagrody. Pracodawcy będą argumentować, że ustawa nałożyła na nich dodatkowe obowiązki wobec pracowników, nie wskazując sposobu sfinansowania tych obowiązków.

OZZPiP obawia się również, że oszczędności mogą również być tworzone poprzez zwalnianie pracowników, skoro m.in. grupa zawodowa pielęgniarek i położnych nie jest uwzględniana w minimalnych zakresach zatrudnienia przy kontraktowaniu świadczeń przez NFZ.

OZZPIP zwraca uwagę, że tytuł ustawy nie odpowiada jej treści (bowiem ustawa obejmuje zakresem podmiotowego działania nie tylko pracowników wykonujących zawody medyczne, ale również o osoby zatrudnione w Państwowej Inspekcji Sanitarnej (art. 2 pkt. 3 lit b projektu ustawy), a także pracowników niemedycznych (art. 8 projektu ustawy). Tytuł ustawy wprowadza zatem w błąd i winno to być skorygowane. Jeżeli ustawa ma objąć zakresem podmiotowego działania także inne grupy zawodowe, a nie tylko pracowników medycznych to tym większe będą koszty i obciążenia dla podmiotów leczniczych związanych z jej wdrożeniem w życie. Tym bardziej zatem Ministerstwo Zdrowia musi wyliczyć oraz wskazać źródła sfinansowania tej ustawy.

Zgodnie z art. 3 projektu ustawy najniższe wynagrodzenie zasadnicze ma być ustalane jako iloczyn współczynnika pracy (współczynnik pracy został jednostronnie określony przez Ministerstwo Zdrowia w zał. do projektu poprzez przydzielenie danych współczynników pracownikom medycznym zatrudnionym w podmiotach leczniczych podzielonym na 10 grup) oraz kwoty przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę ("przeciętne wynagrodzenie" w rozumieniu ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę to przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski"). Problemem jest, że Ministerstwo Zdrowia próbuje już na wstępie ograniczyć zakres działania ustawy bo w art. 9 do dnia 31.12.2019r. chce „zamrozić” kwotę przeciętnego wynagrodzenia brutto na stałym poziomie kwoty 3.900,-zł. Można natomiast sądzić, że gdyby tego zapisu w art. 9 projektu nie było to wartości najniższych wynagrodzeń zasadniczych rosłyby szybciej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego :

- w 2015r. wynosiło 3 900 zł.
- w 2014r. wynosiło 3 783 zł.
- w 2013r. wynosiło 3 650 zł.
- w 2012r. wynosiło 3 522 zł.
- w 2011r. wynosiło 3 400 zł.
- w 2010r. wynosiło 3 225 zł.

Z powyższego zestawienia widać, że wynagrodzenie to z roku na rok sukcesywnie rośnie, zatem łatwo jest ustalić jakie ograniczenie we wzroście wynagrodzeń zasadniczych dokona sztuczny zabieg „zamrożenia” w/w współczynnika na okres kilku lat na poziomie z 2015r. Oczywiście w 2020r. będzie kolejny problem, gdy wskaźnik zostanie odblokowany bo wówczas skokowo pracodawcy (podmioty lecznicze) będą musieli zwiększyć wynagrodzenia zasadnicze pracowników (mimo braku źródeł finansowania).

Podmiot leczniczy docelowo ma podwyższać automatycznie wynagrodzenia zasadnicze w terminie do 1 lipca każdego roku (art. 5), a wykonanie powyższego obowiązku ma być kontrolowane przez podmiot tworzący i Państwową Inspekcję Pracy (art. 6). OZZPiP zwraca jednak uwagę, że przy takim zapisie, kontrola wykonania ustawy przez PiP będzie możliwa najwcześniej dopiero po upływie okresu przejściowego tj. po 31.12.2021r., ponieważ art. 6 odsyła tylko do obowiązków określonych w art. 5, a te są zawieszane na okres przejściowy, aż do 31.12.2021r. Ponadto konieczne wydaje się równoczesne znowelizowanie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy,

Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych Zarząd Krajowy z siedzibą w Warszawie

ul. Podwale 11 lok. 311 | 00-252 Warszawa tel. (022) 504 42 67 | 504 42 69 | fax. (022) 504 42 54 | e-mail: biuro@ozzpip.com.pl | www.ozzpip.com.pl

NIP: 888-20-68-724 | REGON: 910234133

aby wprost wpisać nowe kompetencje kontrolne wraz z opisaniem sankcji jakie może inspekcja pracy stosować w przypadku ujawnienia naruszenia projektowanej ustawy (w braku nowelizacji ustawy o PIP kontrole inspekcji pracy – nie dość że możliwe dopiero od 01-01-2022r. - będą iluzoryczne, bo będą kończyły się jedynie zaleceniami, do których pracodawcy nie będą się stosować).

OZZPiP zgłasza szereg uwag do okresów przejściowych przewidzianych na wdrożenie ustawy – art. 7. Pierwsza jakakolwiek podwyżka wynagrodzeń będzie możliwa dopiero od 01.07.2017r. (art. 7 ust. 1 pkt. 5 lit a/ projektu), ale będzie ona śladowa (tylko 10% kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy najniższym wynagrodzeniem zasadniczym gwarantowanym docelowo przez ustawę przy „zamrożonym” współczynniku przeciętnej płacy z 2015r.). W dalszych latach (od 01.07.2018r.) będą to corocznie nadal stosunkowo niewielkie wzrosty bo o kolejne 20% brakującej kwoty. Zwracamy uwagę, że w tych przepisach przejściowych nie ma gwarancji wzrostu „wynagrodzeń zasadniczych”, ale tylko „wynagrodzeń”, co może wywołać interpretację, że nie muszą wzrastać pochodne od wynagrodzeń zasadniczych. Zaproponowane okresy przejściowe są zbyt długie, a proponowana skala wzrostu wynagrodzeń w okresach przejściowych zbyt niska, tak samo jak zbyt niskie jest docelowe (oczekiwane) wynagrodzenie zasadnicze.

Obecny art. 8 wprowadzający na siłę do w/w ustawy „jakieś” zapisy dotyczące wynagrodzeń innych niż medyczne osób zatrudnionych w podmiotach leczniczych jest w ocenie OZZPiP zupełnie bezwartościowy. Wskazane zapisy nie tworzą dla tych pracowników żadnego roszczenia, ani żadnej gwarancji wzrostu wynagrodzeń. W konsekwencji dla tych pracowników niemedycznych jedyną gwarancją nadal będzie ustawa o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Odsyłanie przez ustawodawcę do kontroli Państwowej Inspekcji Pracy kompletnie nic nie da, bo inspekcja pracy nie ma żadnego mechanizmu prawnego na przymuszenie pracodawcy do wzrostu płacy pracowników niemedycznych. Ponadto zwracamy uwagę, że Ministerstwo Zdrowia w art. 8 używa zwrotu „podwyższania wynagrodzeń”, a nie „podwyższania wynagrodzeń zasadniczych” dla pracowników wykonujących zawody niemedyczne (nie wiemy czy jest to celowy zabieg projektodawcy ustawy, czy też omyłka).

W zakresie załącznika do ustawy określającego grupy pracowników medycznych i współczynniki pracy OZZPiP podnosi, że istnieje zbyt duża różnica pomiędzy poziomami wynagrodzeń proponowanymi przez Ministerstwo Zdrowia, a stanowiskiem strony związkowej zawartym w piśmie Forum Związków Zawodowych z dnia 10.12.2015r. L.DZ. FZZ VIII 356/10/12/15. Wobec zerwania negocjacji w tej kwestii i zakończenia pracy Zespołu stanowisko OZZPiP jest negatywne dla projektu ustawy.

OZZPiP stanowczo protestuje i nie akceptuje brzmienia art. 7 ust. 2 projektowanej ustawy. Jaki był zamiar Ministerstwa Zdrowia, aby w ogóle ten zapis wprowadzać do ustawy? Przy utrzymaniu takiej treści zapisu ustawy grupa zawodowa pielęgniarek i położnych nie otrzyma po wejściu w życie tej ustawy żadnego realnego wzrostu wypłacanych wynagrodzeń, bowiem MZ zezwoliło wprost w art. 7 ust. 2 projektu z dnia 27.09.2016r. skorzystać na potrzeby wykonania tej

ustawy ze środków przekazywanych przez NFZ w wykonaniu wynegocjowanego w 2015r. porozumienia pomiędzy OZZPiP MZ i NFZ. Można zatem przypuszczać, że w konsekwencji pracodawcy, którzy w większości wypłacają obecnie pielęgniarkom i położnym dodatki miesięczne do wynagrodzenia zaczną część tych środków przekierować na wzrosty wynagrodzeń zasadniczych pielęgniarek i położnych, tak aby wykonać nowe obowiązki ustawowe. **Przypominamy, że w/w środki przeznaczone na wzrost wynagrodzeń grupy zawodowej pielęgniarek i położnych są gwarantowane Porozumieniem z dnia 23.09.2015r. zawartym z Ministrem Zdrowia i Prezesem NFZ.** Przypominamy, że był to bardzo trudny kompromis jaki został osiągnięty w 2015r., który pozwolił wygasić ogólnokrajową akcję protestacyjną i zapobiegł narastającej fali strajków w podmiotach leczniczych. Kompromis był bardzo trudny do akceptacji przez środowisko pielęgniarek i położnych ponieważ, wymagał od naszej grupy zawodowej zgody na stopniową, czteroletnią kroczącą podwyżkę wynagrodzeń, a nie na jednorazowy wzrost płac. **W tych warunkach OZZPiP nie akceptuje żadnych prób zmiany zasad realizacji Porozumienia z dnia 23.09.2015r. Oczekujemy wykonania przez Ministerstwo Zdrowia przyjętych zobowiązań w całości, bowiem w przeciwnym wypadku OZZPiP nie będzie w stanie powstrzymać spontanicznie organizowanych akcji strajkowych.**

Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych liczy, że przedłożone uwagi i zastrzeżenia spowodują wstrzymanie dalszego procedowania nad projektem ustawy i powrót do dalszych rozmów na poziomie Zespołu do czasu wypracowania wspólnego stanowiska. Jeżeli zmiany mają być dokonywane to tylko przemyślane. Zmiany muszą mieć aprobatę całego środowiska medycznego, ale także pacjentów. Zmiany muszą przewidywać źródła finansowania, tak aby były realnie możliwe do zrealizowania przez podmioty lecznicze.

Przewodnicząca
Zarządu Krajowego OZZPiP

Lucyna Dąrgiewicz